

Let's co-produce!

Föreläsning och workshop
14 mars 2019

Torsdagen den 14e mars hölls en workshop på GR med temat *Let's coproduce*, inom ramarna för initiativet *Samverkan på riktigt*. Workshopen var en del av *Mistra Urban Futures* och vi fick under dagen besök av *Mistra Urban Futures* delegation i Sheffield-Manchester. Flera av delegationens medarbetare från projektet *Jam & Justice*, ett initiativ för att minska klyftan mellan beslutsfattare och det civila samhället, delade med sig av sina erfarenheter av co-production, som i Sverige ofta benämns medskapande.

Dagen var mycket lärorik och bjöd på intressanta diskussioner. Även om strukturen kring hur regional planering i Sverige och Storbritannien skiljer sig åt finns även stora likheter kring vilka utmaningar vi möter. I Storbritannien är regionala råd för fysisk planering något relativt nytt och således på vissa håll fortfarande i sin uppbyggnadsfas. Representanter från både det regionala rådet i Greater Manchester och West Midlands fanns på plats. Dessa är i olika mognadsfas och West Midlands grundades så sent som 2016. Medlemskapen i de båda regionala organen baseras på frivilligt deltagande. I vilken grad de olika urbana distrikten eller kommunerna är med varierar inom de regionala organen, till följd av att vissa distrikt vill styra sin utveckling inom olika områden mer fristående. Detta bidrar detta till olika utmaningar i regionens planarbete.

Idén och initiativen till medskapande har sitt ursprung i att många grupper i samhället ställts utanför planprocessen. I Storbritannien är valdeltagandet på lokal nivå så lågt som 20–40 procent, vilket kan tyda på en känsla av maktlöshet hos invånarna. Det lokala engagemanget är ändå mycket stort men viljan att påverka tar sig uttryck på andra sätt. Till följd av detta startades *Jam & Justice*. Inom projektet testas och utvecklas nya metoder för att jobba med governance – beslutsfattande processer - och hur man kan gå från en traditionell medborgardialog till att tillsammans, genom medskapande, leda utvecklingen framåt. På så sätt tas det lokala engagemanget som finns i civilsamhället tillvara.

En metod för att förbättra kvalitén på kommunikationen med medborgare som genomförts i Greater Manchester är en så kallad photovoice approach. Genom fotografier illustrerades hur regionens invånare på daglig basis arbetar för att göra skillnad i sitt lokalområde. De väljer att kalla detta för en "vardagspolitik" och identifierar fem huvudsakliga teman som den bidrar till: att *värdera, förena, ifrågasätta samt skapa förståelse genom resonemang och utveckling*. Detta är ett sätt att nå ut till annars marginaliserade grupper och att möta dem och göra deras röster hörda i deras egen miljö. Vikten av att möta medborgarna i deras egen miljö togs upp flera gånger under dagen. Genom att bryta ner barriärer och avdramatisera deltagandeprocessen hoppas flera av deltagarna på att man ska kunna nå ut till medborgare vars uppfattningar annars inte hade synliggjorts. Detta är även relaterat till betydelsen av att använda flera metoder parallellt för att skapa deltagande, då olika grupper använder sig av olika forum. En instagram-kampanj liknande det photovoice-projekt som genomförts i Greater Manchester togs upp som förslag på hur man kan nå ut till en viss grupp.

Enligt erfarenheterna från *Jam & Justice* finns det även en stor nytta av att möta medborgare i deras egna arena, till exempel olika föreningar, och skapa forum för diskussion kring olika frågor. På så sätt

kan förståelse genereras för hur mångfacetterad verkligheten är och medborgarna få tid att tänka igenom sina åsikter. Det gör att feedbacken blir väl genomarbetad och lättare att ta ställning till i beslutsfattande processer.

Ett återkommande tema var även silos och hur kommunikationen över professionsgränserna inte alltid fungerar. Det är lätt att olika grupper arbetar isolerat från varandra, som i olika silos, och därmed går miste om varandras kunskap. Här tror deltagarna på ett ökat integrerat arbete över professionsgränserna. Ett exempel kring hur man inom olika exploateringsprojekt kan arbeta i team med medlemmar från olika professioner togs upp. På så sätt kan exempelvis fysiska planerare, socialarbetare och byggherrar tillsammans arbeta för att skapa en så kvalitativt hållbar utveckling som möjligt. En metod som använts i Storbritannien för att identifiera vilka resurser som krävs är att titta på en individs livsresa och bjuda in de sektorer som erbjuder service för olika steg i livet. På så sätt kan olika aktörers inverkan ramas in, från att en person föds, går i skolan, tar examen, letar boende och så vidare. Detta kan bilda en grund för ökad kommunikation och samverkan över professionsgränserna.

Vad co-production egentligen innebär diskuterades och deltagarna kom fram till att det inte finns någon klar definition på svenska. För att kunna tillämpa co-production - eller medskapande - behöver det föras en diskussion kring vad det egentligen betyder för oss och hur den skulle kunna utformas i svensk kontext. Vi behöver fundera kring vilket utrymme för maktfördelning det finns och även i kring vilka frågor en samverkan är intressant och i vilket skede i olika processer denna bör tillämpas. Flera uttrycker att allmänhetens input ofta inkommer så pass sent i en process att större förändringar sällan kan genomföras i praktiken. Detta kan innebära en frustration från allmänhetens sida och en känsla av att deras åsikter inte tas i anspråk. Här trycker Jam & Justice på att det i medskapande även är viktigt att vara ärlig med vad det är som inte går att uppnå och att ha en transparent process i hur och varför olika beslut fattas. På så sätt går det att bygga upp ett förtroende gentemot sina medborgare.

Sammanfattningsvis bjöd dagen på många intressanta diskussioner och deltagarna delade med sig av många lärarika erfarenheter. Det kan konstateras att vi i Göteborgsregionen redan i dag verkar för att ta in medborgarnas synpunkter men det är tydligt att det finns en stor utvecklingspotential. Tillsammans ser vi fram emot att skapa nya sätt att medskapa!

Fem lärdomar från dagen:

- Co-production – medskapande - är en möjlighet snarare än en skyldighet. I många fall har medborgare en del av lösningen.
- För att nå olika grupper i samhället behöver vi använda oss av olika metoder.
- Att aktivt leta upp medborgarna istället för att bjuda in dem kan vi bryta barriärer.
- Genom att inkludera medborgare i planeringsprocessen kanske de känner en större delaktighet och ägandeskap av slutprodukten.
- Vi behöver arbeta mer med medskapande!

Samverkan på riktigt

Samverkan på riktigt är ett gemensamt initiativ för att stärka samarbetet mellan tre nätverk i Göteborgsregionen - samhällsbyggnadschefer, miljöchefer och Avfall/VA-chefer. Ambitionen är att få till ett gemensamt arbete över sektors- och avdelnings-gränserna, miljö och samhällsbyggnad, som leder till konkret handling i verksamheterna.